

Zeer Geheim

MINISTERRAAD

Ex.nr.

Nr. 10532

Notulen van de vergadering gehouden op
vrijdag 1 juli 1983 in de Trêveszaal van het
Kabinet Minister-President, aangevangen
's morgens om 10 uur en 's middags
voortgezet

Aanwezig: minister-president Lubbers en de ministers
Van Aardenne, Braks, Brinkman,
Van den Broek, Deetman, De Koning,
Korthals Altes, Rietkerk, De Ruiter, Ruding,
Smit (pt.1, 2, 4 en 17 ged.) en Winsemius
(Afwezig is minister Schoo)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Van Eekelen (pt.3), De Graaf (pt.13),
Van Houwelingen (pt.7), Van der Reijden
(pt.13 en 17b) en Van Zeil (pt.17b)

Secretaris : mr.J.H.Kist
(pt.1 t/m 3, 6 t/m
16 en 17 ged.)
: mr.G.P.I.M.Wuisman (plv.)
(pt.4, 5 en 17 ged.)
Adjunct-secretarissen: drs.A.J.M.van Poppel
(pt.1 t/m 3, 6 t/m
8 en 17a t/m 17d
drs.C.J.W.Wilmer
(pt.4, 5, 9 t/m 16
en 17e t/m 17k)
Hoofddirecteur RVD : mr.M.J.D.van der Voet

1. Notulen van de vergadering van 16/17/20 juni 1983
(nr.10504 en 10504b)

De notulen worden vastgesteld na de
wijzigingen opgenomen in bijlage I.

Minister De Ruyter heeft begrip voor de woorden van minister Korthals Altes. Toen een aantal jaren geleden in de Raad van Europa aan de orde was of de verjaringstermijn van oorlogsmisdaden zou moeten worden verlengd, heeft deze kwestie ook een rol gespeeld. Spreker acht zorgvuldigheid geboden. Als het kabinet zou menen dat een beleidswijziging voor overweging in aanmerking komt, dient ook het parlement hiermee uitdrukkelijk in te stemmen.

Minister Van den Broek erkent dat een eenzijdige gedeeltelijke terugtrekking van de Israëlische troepen uit Libanon niet zonder gevaar is. Naar verluidt, zijn de Verenigde Staten en Libanon tegenstander van dit Israëlische voornemen, omdat daaruit een permanente herverdeling van Libanon zou kunnen voortvloeien. In de meest vergaande vorm zou Libanon nog slechts zeggenschap over Beiroet overhouden. Getracht wordt Israël te weerhouden van deze eenzijdige stappen. De overeenkomst tussen Israël en Libanon voorziet in terugtrekking van alle buitenlandse troepen en is erop gericht de Libanese regering in staat te stellen haar gezag over het hele Libanese grondgebied te herstellen. Spreker zou het op prijs stellen als hem nog voor zijn vertrek naar Israël een informatieve notitie van Justitie zou bereiken met betrekking tot het vervolgingsbeleid van oorlogsmisdadigers, hoewel hij niet het voornemen heeft met de Israëlische minister van buitenlandse zaken in debat te treden over het Nederlandse vervolgingsbeleid. Minister Korthals Altes zegt dit toe.

3 c. Vervolgactiviteiten naar aanleiding van de Europese Raad van 17, 18 en 19 juni 1983 (Zie notulen m.r. 24 en 27 juni 1983, punt 3c)

Minister Ruding deelt mee dat hij de afgelopen week een bezoek heeft gebracht aan de Franse minister van Financiën, Delors, die er met nadruk en in opdracht van president Mitterrand op heeft gewezen dat in Stuttgart zou zijn afgesproken dat voor de voorzetting van de behandeling van de op dit moment belangrijkste communautaire vraagstukken een bijzondere procedure zou worden gevolgd. De ministers van financiën en van buitenlandse zaken van de EG-lidstaten zouden persoonlijk de verantwoordelijkheid hebben gekregen gezamenlijk

zo spoedig mogelijk een regeling te treffen voor deze nog onopgeloste vraagstukken. Aan deze speciale zitting van genoemde 20 ministers zouden ook de Europese Commissie en eventueel van geval tot geval de betrokken vakministers deelnemen. De voorbereiding van deze speciale zitting zou niet door het comité van permanente vertegenwoordigers, maar door speciaal hiertoe belaste ambtenaren uit de lidstaten dienen plaats te vinden. Ook bondskanselier Kohl zou volgens de woorden van minister Delors met deze procedure hebben ingestemd. Spreker acht het met het oog op de Algemene Raad van 8 juli a.s. en de Ecofin-raad van 11 juli a.s. van belang te weten of de minister-president en minister Van den Broek de interpretatie die minister Delors geeft aan de tijdens de Europese Raad tot stand gekomen procedureafspraken, delen.

Minister Van den Broek antwoordt dat de opmerkingen van minister Delors wederom het Franse standpunt weergeven dat tot nu toe echter niet door de overige lidstaten is overgenomen. Ook in Stuttgart is het de Fransen niet gelukt een gelijkkluidend voorstel te formaliseren. Tijdens de Europese raad is afgesproken dat bedoelde communautaire problematiek in raads kader zal worden besproken. Daarbij is aan de ministers van buitenlandse zaken en van financiën de centrale coördinatie opgedragen. Het is bekend dat Frankrijk de verdere besprekingen bij voorkeur buiten het raads kader zou willen houden, zodat de betrokken partijen niet aan de EG-verdragsregels zouden zijn gebonden met betrekking tot de rol en de positie van de Europese Commissie en het comité van permanente vertegenwoordigers. De gedachten gaan aan Franse zijde uit naar een vergaderformule die vergelijkbaar is met die van de destijds gehouden Messina-conferentie. Nederland stelt zich echter op het standpunt dat de raads kaders en -procedures in acht dienen te worden genomen. Het Griekse voorzitterschap is evenmin van plan af te wijken van de op basis van het verdrag voorgeschreven behandelingsprocedure. Naar verluidt, bestaat er alleen over de plaats van vergaderen nog geen overeenstemming. Het is daarbij van belang dat alle lidstaten in hun eigen landstaal aan de vergadering zullen kunnen deelnemen.

Tijdens de vergadering van de Algemene Raad op 8 juli a.s. zullen de procedurekwesties nader aan de orde komen. Spreker acht het van belang dat ook het comité van permanente vertegenwoordigers bij de voorbereiding van de speciale zitting zal worden betrokken. Staatssecretaris Van Eekelen voegt aan de woorden van minister Van den Broek toe dat voor wat betreft het gemeenschappelijk landbouwbeleid inmiddels een telex naar de Nederlandse vertegenwoordiger bij de Europese Gemeenschappen is gestuurd waarin de Nederlandse positie uiteen wordt gezet.

De minister-president wijst er naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van staatssecretaris Van Eekelen op dat de conclusies van de coördinatiecommissie ter voorbereiding van de Algemene Raad op 8 juli a.s. zonodig tijdens de op 7 juli a.s. te houden extra vergadering van de raad kunnen worden behandeld. Hij is het eens met de opmerkingen van minister Van den Broek naar aanleiding van de uitlatingen van minister Delors. Het is niet uitgesloten dat er een informele afspraak tussen bondskanselier Kohl en president Mitterrand is gemaakt, maar daaraan zijn de overige lidstaten niet gebonden. Tijdens de Europese Raad is wel formeel ingestemd met een buitengewone procedure. Van Nederlandse zijde wordt deze afspraak zo geïnterpreteerd dat de ministers van buitenlandse zaken, van financiën en, waar relevant, van landbouw zich verbinden in een gezamenlijke zitting oplossingen te vinden voor de huidige grote communautaire vraagstukken. Deze procedure is ingegeven door de ervaring dat in de afzonderlijke vakraden verschillende standpunten worden ingenomen die zich moeilijk tot één noemer laten herleiden. Volgens de nu overeengekomen procedure worden de betrokken ministers gezamenlijk gedwongen met inachtneming van de bestaande kaders en overeenkomstig de EG-verdragsregels, een besluit te nemen.

Minister Braks is het eens met de reactie van minister Ruding op het standpunt van minister Delors. Spreker wenst de buitengewone procedure te beschouwen als een door de ministers van buitenlandse zaken en financiën te coördineren actie waarbij ook de EG-landbouwministers kunnen worden betrokken als er onderwerpen aan de orde zijn die hen aangaan, zonder dat de relevante eigen verantwoordelijkheid van de Landbouwrap wordt aangetast.

De minister-president wijst erop dat tijdens de Europese Raad is gebleken dat de regeringsleiders het erover eens zijn dat de huidige grote communautaire problemen dienen te worden opgelost. In het licht van deze politieke overeenstemming moet worden voorkomen dat de behandelingsprocedure een oplossing in de weg staat. Ook om staatsrechtelijke redenen is het van belang dat de beslissingen op communautair niveau in het kader van de EG-raden worden genomen en niet door de Europese Raad, omdat in Nederland de ministers anders dan onder een presidentieel regime als in Frankrijk, een eigen politieke verantwoordelijkheid dragen voor het door hen gevoerde beleid.

Minister Braks is het met de opmerkingen van de minister-president eens. Het is van bijzonder belang dat de institutionele besluitvormingskaders worden gerespecteerd.

Minister Ruding wijst erop dat Financiën, teneinde een actieve bijdrage te kunnen leveren, tijdig bij de voorbereiding van de speciale zitting dient te worden betrokken. Indien er een gecombineerde raad van ministers van buitenlandse zaken en van financiën zal worden gehouden, behoeft de huidige ambtelijke voorbereidingsprocedure mogelijk enige aanpassing om Financiën er al in een zo vroeg mogelijk stadium bij te betrekken.

De raad stemt er op voorstel van de minister-president mee in dat Buitenlandse Zaken erop zal toezien dat bij de ambtelijke voorbereidingsprocedure van de te houden speciale raadszitting de departementen van de aan die zitting deelnemende ministers van de aanvang af worden betrokken.

3 d. Extra Visserijraad

Minister Braks deelt mee dat tijdens de extra Visserijraad die in de nacht van 30 juni op 1 juli jl. in Brussel is gehouden, geen overeenstemming is bereikt over de te verlenen nieuwe voorschotten op het haringvangstquotum. De voorschotten die al aan Nederland en Noorwegen, dat ook in de Noordzee op haring vist, waren toegewezen, zijn inmiddels uitgeput. Eerder werd in de Visserijraad geen overeenstemming bereikt over de definitieve verdeling van de quota, zodat een voortzetting van de voorschotregeling